

Odborom školstva
Okresných úradov
v sídle kraja

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

2016-8525/1349:1-100A

Vybavuje/linka

Ing. Ondrášová/293

Bratislava

26.1.2016

Vec: Informácia o zmenách v § 107 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Na základe viacerých otázok zainteresovaných subjektov k zmenám § 107 školského zákona (výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia) a záverov so zástupcami odborov školstva okresných úradov v sídle kraja zo dňa 9.12.2015 vydávame nasledovnú informáciu. Žiadame Vás o jej sprostredkovanie všetkým školám a školským zariadeniam výchovného poradenstva a prevencie vo Vašej územnej pôsobnosti.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 2 písm. j) definuje žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) Medzi týchto žiakov patria aj žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len „žiak zo SZP“).

V súčasnosti sa **príspevok na skvalitnenie výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia** poskytuje na žiakov zo SZP základným školám, ako aj základným školám pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a základným školám pre žiakov s nadaním (ďalej len „špeciálne základné školy“).

Príspevok na žiakov zo SZP sa poskytuje podľa počtu žiakov zo SZP a aktuálnej výšky príspevku na žiaka zo SZP na kalendárny rok.

Na účely financovania je žiak zo SZP v súčasnosti zadaný ako žiak, ktorému sa poskytuje dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením a dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením podľa osobitného predpisu, pričom priemerný mesačný príjem rodiny za posledných šesť po sebe nasledujúcich mesiacov je najviac vo výške životného minima podľa osobitného predpisu.

V súčasnosti na účely financovania nebolo potrebné **vyjadrenie centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie** (ďalej len „CPPPaP“).

Novelou zákona č. 245/2008 Z. z. v znení zákona č. 188/2015 Z. z. sa významným spôsobom upravil § 107 - výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo SZP.

Dieťa alebo žiak, ktorého špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú výlučne z jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, nemôže byť prijatý do špeciálnej školy alebo do špeciálnej triedy materskej školy, špeciálnej triedy základnej školy alebo do špeciálnej triedy strednej školy (§ 107 ods. 2 školského zákona, účinnosť od 1. januára 2016).

Zmena týkajúca sa poskytovania príspevku na žiakov zo SZP sa uskutoční od 1. septembra 2016.

Poskytovanie príspevku sa upravuje tak, aby plnil svoj účel, a to podpora základnej školy pri zohľadňovaní špeciálnej výchovno-vzdelávacej potreby žiaka, t. z. požiadavky na zabezpečenie podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka a dosiahnutie primeraného vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti (§ 2 písm. i) školského zákona).

Od 1. septembra 2016 príspevok dostanú iba žiaci zo SZP, ktorí majú vyjadrenie centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a sú zaradení v „bežnej triede“ základnej školy.

Príspevok nedostanú žiaci

- špeciálnych základných škôl
- špeciálnych tried v ZŠ a
- individuálne začlenení žiaci z dôvodu zdravotného znevýhodnenia a všeobecného intelektového nadania v ZŠ.

Vyjadrenie CPPPaP sa požaduje na základe školského zákona. To znamená: **Dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia sa rozumie dieťa v zmysle ustanovenia § 2 písm. p) zákona č. 245/2008 Z. z., ktoré je dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami¹⁾ a výchovno-poradenskú starostlivosť, vrátane diagnostiky, mu zabezpečuje centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie²⁾.**

¹⁾ § 2 písm. j) zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov

²⁾ § 132 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov

Účinnosť uvedených paragrafov je od 1. septembra 2008.

Cieľom bolo zabezpečiť, aby príspevok bol skutočne využitý na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu a pedagogicko-psychologického pôsobenia na žiaka z hľadiska jeho edukačných potrieb na vyrovnanie znevýhodnenia odrážajúcom sa na jeho vývine a nie z hľadiska chudoby.

Dôvodom vylúčenia špeciálnych základných škôl, špeciálnych tried v základných školách a individuálne začlenených žiakov v ZŠ z poskytovania príspevku bolo, že žiakom zo SZP sa po diagnostickom vyšetrení (so záverom, že jeho ŠVVP vyplývajú výlučne z jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí) odporúča vzdelávať v základnej škole, ktorá má príslušný príspevok využiť na podporné opatrenia pre túto cieľovú skupinu žiakov.

Odbúrava sa tým tiež čerpanie zvýšených finančných prostriedkov na zabezpečenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb podľa koeficientov určených pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a/alebo nadaním a zároveň aj z príspevku na žiakov zo SZP.

Je veľmi dôležité, aby CPPPaP (ak to neurobili doteraz od roku 2008) poskytli základným školám vyjadrenie, nielen o tom, či dieťa je/pochádza zo SZP, ale na ktoré oblasti rozvoja dieťaťa je potrebné sa zamerať vo výchovno-vzdelávacom procese a ako ich rozvíjať. Táto podmienka je v najlepšom záujme dieťaťa a tiež v záujme školy, aby bola schopná zabezpečiť žiakovi individuálne podmienky.

Nie je potrebné vyšetrovať v CPPPaP automaticky plošne všetkých žiakov, na ktorých sa poskytuje príspevok podľa ešte platných podmienok, ale len tých, u ktorých je školou alebo zákonným zástupcom identifikovaná **potreba odborného poradenstva**, u ktorých je predpoklad existencie ŠVVP vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia.

Nie je potrebné každoročne vydávať žiakovi, ktorý už je diagnostikovaný ako žiak zo SZP podľa § 2 písm. p) školského zákona nové potvrdenie, iba v tom prípade, ak sa zmení charakter jeho ŠVVP.

Problematika detí zo sociálne znevýhodneného prostredia bola legislatívne riešená už v roku 2002, a keďže sa prejavoval problém pri posudzovaní školskej spôsobilosti, ministerstvo školstva vydalo **metodické usmernenie č. 12/2005-R z 20. júla 2005, ktorým sa upravuje postup pedagogicko-psychologických poradní pri posudzovaní školskej spôsobilosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia pri prijímaní do 1. ročníka základnej školy**, ktoré je dostupné na webovom sídle ministerstva <http://www.minedu.sk/metodicke-usbmernenie-c-122005-r-z-20-jula-2005-ktorym-sa-upravuje-postup-pedagogicko-psychologickykh-poradni-pri-posudzovanii-skolskej-sposobilosti-deti-zo-socialne-znevuhodnenedho-prostredia-pri-prijimani-do-1-rocnika-zakladnej-skoly/>.

Následne nadväzujúc na uvedené usmernenie ministerstvo školstva v roku 2013 vydalo ďalšie usmernenie „**Postup centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie pri posudzovaní školských schopností detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a pri ich zaradovaní do základnej školy**“, ktoré je dostupné na webovom sídle ministerstva http://www.minedu.sk/data/files/2986_usmernenie.pdf.

Pri posudzovaní školských schopností starších žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je potrebné primerane vychádzať z tohto usmernenia.

V predmetnom usmernení sú uvedené kritériá sociálne znevýhodneného prostredia. Pre optimálne stanovenie výsledku diagnostického vyšetrenia príslušnou CPPPpP je v záujme dieťaťa nutná spolupráca so zákonným zástupcom dieťaťa a s príslušnou základnou školou.

Pedagogické a štatistické hľadiská ponímania žiakov zo SZP sú v súčasnosti už zosúladené. Zmena § 107 školského zákona bola urobená hlavne s cieľom **zosúladiť aj finančné hľadisko**.

V **Eduzbere** pre školský rok 2016/2017 bude základná škola uvádzať len žiaka zo SZP, ktorý je diagnostikovaný ako žiak zo SZP podľa § 2 písm. p) školského zákona (má vydané potvrdenie z CPPPpP) a súčasne nie je žiakom špeciálnej triedy v základnej škole alebo individuálne začlenený z dôvodu zdravotného znevýhodnenia v základnej škole.

S úctou

Ing. Marián Galan
generálny riaditeľ